

تارىخ بەتئىدە ايشىقتالغان دۇنيە گەرەمەتى جاراتىلدى

— **باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ كەدەيلىكتن ارىلتۇدان قامال الۇ جوبىنىدەكى مەملەكەتتىك قورنىتىدلار، ماداقتاۋ - سيلاۋ جىنالىسىدا سويلەگەن ماڭرىدى ئىوزى رايونىمىزداغى كادىرلار مەن بۇقارا اراسىدا كۇشتى اگىس قۇرغانى**

□ **انار بۇلت/شىنچىياڭ گازەتىنىڭ تىلشەرى**

2 - ايدىڭ 25 - كۇنى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جونىدەگى مەملەكەتتىك قورنىتىندىلاۋ، ما-داقتاۋ - سيلاۋ جىنالىسىندا باس شۇجى شي جىيىنىڭ: ەلىمىز كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاقتىسدا جالىي بەتتىك جەڭسىگە قول جەتكىزدى! دەپ سالتا-ناپەن جاريالادى. باس شۇجى شي جىيىنڭنىڭ ماڭىز-دى ءىسوزى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدا قول جەتكەن ۇلى ناتىجەلەردى تولق تۇراقتاندىرىپ، كە-دەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ شۇعمالىي بارىسى مەن قىمباتتى تاجىرىيەلەرىن تەرەڭ قورنىتىندىلاپ، كە-دەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ ۇلى رۇخىن تەرەڭ با-يانداپ، اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇدى جاپپاي ىلگە-رىلەتۇگە، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەتسىتك-تەرىن بەكەمدەۋگە، كەڭجەيتۇگە ايقىن تالاپتاز قويدى. رايونىمىزداغى قالىڭ كادىرلار مەن بۇقارا بارنىشا شاپەت-تانىدى، كوپىشلىك جابال مىنالاردى ءبىلىدىردى: شي جىيىنىڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومپيەتتىنىڭ تۇڭرەگىنە اناغۇرىلم تەمىز نىتىماقتاسىپ، ”ئورت تانىمدى“ كۇشەيتىپ، ”ئورت سەنمدى“ بە-كەمدەپ، ”ەكىنى قورعاۋدى“ ورنىداپ، اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇدى جاپپاي ىلگەرىلەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەتسىتكىتىرىن بەكەمدەپ، كەڭجەي-تىپ، ماڭگى قاجىمايتىن رۇحاني كۇيمەن، العان بەت-نەن قايتىپايتىن كۇرەس جۇرگىزۇ بەينەسەمەن، شىنايى يگەرىپ، ناقتى سىتەپ، بەرىلە شۇگەلدىكپەن سىتەپ، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن جۇزەگە اسرۇعا قاراي ەرلىكپەن العا ىلگەرىلەيمىز!

”كۇيەۋىم ليۇ خۇ“ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ مەملەكەتتىك ۇلگىسى“ اتاعىنا يە بولدى، بۇگىن مەن اۋىرىپ جاتقان ونىڭ اتىنان جىينالىسقا قاتە-ناسىتىم ۋارى سىلىق الدىم، ول دا قول تەلەفون ارقىلى جىينالىستىڭ تىكە تاراتىلۇن كوردى، ەكەۋىمىز دە ئۆز خابارىمىز. تاياۋدا اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ بەكىتۋىمەن اۆتونوميالى رايوندىق ۋتار-تىپ تەكسەرۇ كومىتەتى، باقلاۋ - تەكسەرۇ كومىتەتى اۆتونوميالى رايوندىق تيانىشان باتسى بولىك مەملە-كەت مەنىشىڭىندەگى ورماندى باسقارۇ مەكەمەسى پارتكومنىڭ بۇرىنغى ورنىباسار شۇجىي، مەكەمە باس-تى ەي ۋمامتىمىن ابدۇللاننىڭ تارتىپكە، زاڭعا اۋىر قايش-لىق جاساۋ ماسەلىسە دەلو تۇرغىزىپ تەكتەدى، تەكسەردى.

تەكسەرۇ ارقىلى مىنالار اىنقتالدى: ۋمامتىمىن ابدۇللا پارتىيالى باسىشى كادىر بولا نۇزا، يدەيالىق جاقتان باستان - اياتى پارتىياعا كىرمەگەن، ۇيمىنىڭ تەكسەرۇنىە قارسى شىققان، شاپۇىل - قورعانۇ وداغىن قۇرغان؛ ورتالىقتىڭ 8 نۇرلى بەلگىلەمەسىنىڭ رۇخىنا جانە پاكىتك تارتىسىنە قايشلىق جاساپ، ۇكەمەت قىز-مەتىن ۱۶دىل اتقارۇعا ىقپال جاساۋ مۇمكىندىگى بار سى

قاتتى اسەرلەندىك ۋارى ماقتانىشى سەزىندىك!“، - 2 - ايدىڭ 25 - كۇنى ليۇ خۇدىڭ جۇبايى سۇڭ گۇيرۇڭ تەلەفوندا اسەرلەنە بىلاي دەدى: ”ليۇ خۇ ۇنەمى ۋپايزاۋات اۋدانىنىڭ قالا، اۋىل اۋىزى سۇ حاۋىيسىزدىگى ىنجەنەرىياسنا ات سالىسىپ، بۇقاراعا تازا سۇ سيلاعانىم مەنىڭ تالەيم ۋارى باقتىم دەيتىن. ول ۋبىزدىڭ وتبا-سىمىزدىڭ ماقتانىشى“.

”8 جىلدىق كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاقتىسدا، 100 مىلليونغا جۇىق ادام مۇلدىم كەدەي-لىكتىن ارىلىپ، ۋبىر مىلليارد 400 مىلليون ادام جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعامعا اياتى باسۇ الدىنە-دا تۇر، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسى جالىي بەتتىك جەڭسىگە قول جەتكىزدى. بۇل جۇڭگو خالىقنىڭ ۇلى داڭغى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ ۇلى داڭقى، جۇڭخۇا ۇلىنىڭ ۇلى داڭقى“. شىنچىياڭ اۋەجايى (توبى) شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سە-رىكتەستىگى پارتكومنىڭ شۇجىيى، القا باستىعى جاڭ جۇن خالىق ساراينىدا ”كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇداغى مەملەكەتتىك وزات كوللەكتىۋ“ ماراپا-تىن قابىلداغاننان كەيىن اسەرلەنە بىلاي دەدى: بۇل داڭقى، ونان دا ماڭىزدىسى اۋىر جاۋاپكەرىشلىك.

”كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا ۇزاق جىلدار بويى ات سالىسقان كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كادىرى رەتىدە، مەن قىستاقتاغى ەڭ كەدەي وتباسىندا جاتقانمىن، اۋىلداستارعا كومەكتەسىپ ەڭ اۋىر جۇمىس-تى سىتەگەنمىن، تالاي كەدەي بۇقارانىڭ كىرىسىنىڭ مولايىپ، جۇزىنە كۇلكى ۇپىرىلگەنن، پارتيا مەن بۇ-قارانىڭ، كادىرلار مەن بۇقارانىڭ قاتىناسى كورنەكتى جاقسارغانىن كورگەندە قانىشا جاپا شەكسەك تە تاتيدى دەپ سەزىندىم“، - دەدى اۆتونوميالى رايوندىق قاتە-ناس - ناسىمال مەڭگەرەمەسىنىڭ يوپۇرعى اۋدانى تەرىم قالاشىعى سايغۇلى كىرىكى قىستاعىندا تۇرغان ۋبىرىنىشى شۇجى ليۇ جۇن.

تارىم داشۇەسى ”كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال

الۇداغى مەملەكەتتىك وزات كوللەكتىۋ“ اتاعىنا يە بولدى. وسى مەكتەپتىڭ پارتكوم شۇجىيى جاۋ گۇاڭجۇي بىلاي دەدى: 62 جىلدان بەرى تارىم داشۇەسىنەن وقۇ تاۋىسقان 70 مىڭنان استام وقۇشنىڭ %60تەن كوبى وختۇستىك شىنچىياڭدا قالىپ قىزمەت سىتەدى. مەكتەپ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا دەم بەرۇدى بورىش ساناپ، كوپتەگەن ”شىلان پرو-فەسسورلارى“، ”جاڭغاق پروفەسسورلارى“، ”قوي قورا پروفەسسورلارى“، ”تاۋىق قورا پروفەسسورلارى“ قاتارلىلاردى جەتىلدىردى، مەكتەپ وسى زىگى سىتەر-دى بايقاپ، ويداعىداي ۇگىتتەپ، ىتپتى دە كوپ وقۇ-شىلاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ رۇخىن جالعاستىرىپ، وتانىنىڭ دامۇىنا قىزمەت ەتۇنە مۇمكىنە-دىك جاسايدى.

”كەدەيلىكتەن ارىلىپ كەدەيلىك قالىپاعىن السپ ناستاۋ سوغىى كومبە مەمەس، قايتا جاڭا تۇرمىستىڭ، جاڭا كۇرەستىڭ باستاماسى“. اۆتونوميالى رايوندىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كەڭسەسىنىڭ ۋبىرىنىشى دا. رەجەلى شارلاۋشىسى چىن لەي بىلاي دەدى: كەلە-سى قادامدا ۋبىز باس شۇجى شي جىيىنڭنىڭ ماڭىز-دى ۋسوزىنىڭ رۇخىن ويداعىداي جالىي بەتتىك دا. يەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، اۆتونوميالى رايونە-دىق پارتكومنىڭ ورنالاستىرۇلارىن، تالاپتارىن ويدا. عىداي داپبەكىتلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، وسى رەتكى جىينالىستى وراي ەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇ-دان قامال الۇ ۇلى رۇخىن ۇزدىكىسىز اسقاقتاتىپ، قايراتتانا العا ىلگەرىلەپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەتسىتكىتىرىن بەكەمدەۋدى، كەڭجەيتۇدى اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇمەن ۋنىمدى ۇشتاسە-تىرۇدى بار كۇشپەن جاقسى سىتەيمىز.

(تلىشى يۇان لەي، قانىناسقان تىلشەلەر ۋرايدا، ليۇ شىياڭ، شى شىين، جاۋ جىيۇن، لۇ فىڭجاۋ، لي ياك، ياك شۇخان، جاڭ يۇنەي، ەرىكتى تىلە-شەلەر جاڭ كىچىڭ، چىن چيىڭ)

اۆتونوميالى رايوندىق تيانىشان باتسى بولىك مەملەكەت مەنىشىڭىندەگى ورماندى باسقارۇ مەكەمەسى پارتكومنىڭ بۇرىنغى ورنىباسار شۇجىي، مەكەمە باستىغى

ۋمامتىمىن ابدۇللا تارتىپكە، زاڭعا اۋىر قايشلىق جاساعاندىقتان پارتىيادان جانە قىزمەتتەن ايدالدى

ۋبىر جاقتى ەتۇ كەرەك. «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسە-نىڭ ۋتارتىپ جازاسى ەرەجەسى»، «جۇڭخۇا خالىق رەسىۋبلىكاسىنىڭ باقلاۋ - تەكسەرۇ زاڭغى»، «جۇڭخۇا خالىق رەسىۋبلىكاسىنىڭ ۇكەمەت قىزمەت-كەرلەرى اكىمشىلىك جازا زاڭى» سىياقتىلاردىڭ قاتىسە-تى بەلگىلەمەلەرىنە ساي، اۆتونوميالى رايوندىق ۋتار-تىپ تەكسەرۇ كومىتەتى تۇراقتى كومىتەت ماجىلىسىندە اقىلداسۇ ۋارى اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومعا جولداپ بەكىتىرۇ ارقىلى وعان پارتىيادان ايداۋ جازا. سىن بەرۇدى؛ اۆتونوميالى رايوندىق باقلاۋ - تەكسەرۇ كومىتەتى قىزمەتتەن ايداۋ جازاسىن بەرۇدى؛ ونىڭ تارتىپكە، زاڭعا قايشى تابىسىن تاركىلەۋدى؛ قىلمىسقا شاتىلعان ماسەلىسەن پروكۇراتۇرا ورگاننىىڭ زاڭ بويىنشا تەكسەرىپ شاعىم ايتۇىنا تاپسىرۇدى، شا-تىلعان قازىنا - مۇلكتىەرىن دەلومەن بىرگە وتكىزىپ بەرۇدى ۇيعاردى.

بۇراتالا وبلىستىق خالىق ۇكەمەتى پارتيا باسشلىق گرۇپپاسىنىڭ بۇرىنغى ەۋشەسى، ورنىباسار وبلىس باستىغى

لي شىنگۇاڭ تارتىپكە، زاڭعا اۋىر قايشلىق جاساعاندىقتان پارتىيادان جانە قىزمەتتەن ايدالدى

ساياحات، كوڭىل اشۇ قىپىلدارىن قابىلداغان، ولىشەمە-نەن اسىرىپ قاتىناس كوللىگىنە وتىرغان، بەلگىلەمەگە قىعاشتىق جاساپ مەيپانحانالار مەن سارايلار سالدىر-عان، قالا، اۋىل قۇرىلىسى بارىسىندا فورماشلىدققا، تورهشلىدىككە سالىنعان؛ ۇيىم سويلەسكەندە، حات ارقىلى سۇراستىرغاندا ماسەلەلەردى شىنايى ايتىپ بەرمەگەن؛ ۋوزى تولەۋگە ۋتىسىتى قاراجاتتى باسقا-لارعا تولەتكەن، قىزمەت ىقپالىنان پايدالانىپ تۇىسە-تارىنا پايدا جەتكىزگەن، ۋمورالدىق تومەنگى شەكتەن جۇرداي بولپ، بىيلىك قۇمارلىق پەن اۋەيدە-لىككە سالىنعان؛ جۇگەنىسىزدىك سىتەپ، قولىنداغى ۇقتىى اىبرىاس قۇرالى رەتىدەن پايدالانىپ، قۇرد-لىسى كوتەرمەگە الۇ، كاسىپورىن تىجاراتى سىياقتى جاقتاردا باسقالارعا پايدا جەتكىزگەن، قوماقتى قازىنا - مۇلك سۇراپ العان، زاڭمىسز العان.

لي شىنگۇاڭ ساياسى تارتىپكە، ۇيىمدىق تارتىپ-كە، پاكىتك تارتىسىنە اۋىر دارەجەدە قايشلىق جاسا-عان، قىزمەتتە زاڭعا اۋىر قايشلىق جاساۋ ۋارى پارا الۇعا شاتىلۇ قىلمىسىن قاپلىتاستىرغان، سونداي - اق

ليۇ خۇ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جونىدەگى مەملەكەتتىك قورنىتىندىلاۋ، ماداقتاۋ - سيلاۋ

جىينالىسىنىڭ تىكە تاراتىلىمىن اۋرۇخانادا جاتىپ كوردى —

بۇقارا ۇشىن بارلىعىنا پەيىل بولدى

تان ۋارى قاتتى قالجىراپ شارشاعاندىقتان، ليۇ خۇدىڭ ناۋقاسى اسقىنىپ، سول جاق كوزى كورۇدەن قالىپ، سالدانىپ توسەك تارتىپ جاتىپ قالدى.

جىينالىستىڭ تىكە تاراتىلىمىن كورگەندە ليۇ خۇدىڭ كوز جاسى تىپىلمادى، باس شۇجى شي جىيىنىڭ: ”بۇكىل پارتىيانىڭ، بۇكىل ەلدە-گى ۋر ۇلت خالىقنىڭ بىرگە قۇلىشىنۇىندا، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى قۇرىلعانىددە-مىنىڭ 100 جىلدىغىن قارسى الۇدىڭ ماڭىز-دى ساتىندە، ەلىمىز كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاقتىسدا جالىي بەتتىك جەڭسىگە قول جەتكىزدى“، - دەپ سالتانناپەن جارىبا. لاعان ساتتە ليۇ خۇدىڭ جۇزىنەن رازلىق ۋبىلىنىپ، جۇرەكتەگى تەبىرەنىسىن كوز جا-سپمەن ايبىگەلدى.

”تاتيدى!،“ دەدى ليۇ خۇ ارەڭ داۋىستاپ.

”پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ، مەملە-كەتتىك كەڭسەستىڭ كۇيەۋىمە وسىنداي جو-عارى داڭقى بەرگەندىگىنە العىسى ايتامىن. وسى جىلداردا ول ۇنەمى ماعان ۋپايزاۋات اۋدانىنىڭ قالا، اۋىل اۋىزى سۇ حاۋىيسىزدە-گى ىنجەنەرىياسنا قاتىناسىپ، ۋپايزاۋات اۋ-دانىنداغى بۇقاراعا تازا سۇ شىكىزگەندىگىنە ەش وكىنەيتىنن ايتاتىن. جىينالىسقا كەلىپ قاتىناساردىڭ الدىندا، ول تاغى ماعان قانىشا بوداۋ بەرىس دە تانيتىندىغىن ايتتى“، وسى جەرىگە كەلگەندە تەلەفوننىڭ ارغى باسىندا تۇرغان سۇڭ گۇيرۇڭ قىستىغىپ سويلەي الماي قالدى.

قورنىتىندىلاۋ، ماداقتاۋ - سيلاۋ جىينال-دى سى اياقتاعاننان كەيىن سۇڭ گۇيرۇڭ دەرەۋ كۇيەۋىمەن تەلەفوندا سويلەسىپ، ۋوزىنىڭ جىينالىسقا قاتىناسقانداغى كوڭىل كۇيمەن ۋبو-لىستى. ”جىينالىستاغى ۋربىر ۋساتتى كوزىمە-مەن كورىپ، كوڭىلىمە ساقناپ الدىم، قايتىپ بارغان سوڭ وعان ايتىپ بەرمەن. ول وتبا-سىمىمىزدىڭ ماڭگىلىك ماقتانىشى“، - دەدى سۇڭ گۇيرۇڭ تىلشىگە.

(باسى 1 - بەتتە)

سول جاقى كوزى كورۇدەن قالىپ، سالدان-ىپ توسەك تارتىپ جاتىپ قالدى. ول كەزىندە ”كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ اۆتونوميالى رايوندىق جاسامپاز-دىق سىيلىغىنا“ يە بولعان.

ماداقتالىپ - سيلانغان كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇداغى مەملەكەتتىك وزات جەكەلەردىڭ شىنىدە اۋىلى قارا-قاش اۋدانىندا كىىم - كەشەك سەلبەستىك كووپەراتىۋىن قۇرغان، سونداي - اق اۋىر كەدەيى قىستىماقتاردان ۋندىرىس سەحن اشىپ، مىڭنان اسا كەدەي بۇقا-رانى جۇمىستاندىرغان حوتان بالىيەۋ ساۋدا شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سەرىكە-تەستىگىنىڭ القا باستىغى وبۇلاسەن وۇىلقاسىم؛ ”قىينىشلىق شەشلىمەيىنشە، قىستىقتان كەتپەيۇگە ۋادە بەرمەن“ دەگەن حوتان قالاسى جىيا اۋىلى باشتە-بىرمەن قىستاعىنىڭ ۋبىرىنىشى شۇجىيى، ”ۇعسۇ، تىيىمدىلك جاساۋ، توغىستىرۇ“ بويىنشا قۇرىلماقچى بويىنشا قىستاقتا تۇرغان قىزمەت اترەتە-نىڭ باستىغى، مەملەكەت سالىق باس مە-كەمەسى حوتان اياماقتىق سالىق مەكەمە-سىنەن كەلگەن جاۋ يانىلۇڭ؛ دوغاشا لاپاستا كوكونىس ۋوسىرۇدى جالپىلاسە-تىرغان، قىستاق تۇرغىندارىنىڭ وزىندىك ەرەكتشەلىكتەگى كاسىپ سالاسنا، علمىي جولمەن ەگىن ەگىپ كەدەيلىكتەن ارد-لىپ، اۋقاتتاتۇىنا دەم بەرگەن جاڭاۋشارى اۋدانى خانارىق قالاشىغى تاكان قىستاعە-نىڭ ۋبىرىنىشى شۇجىيى، شىنچىياڭ اۋىل شارۋاشىلىغى علمىي اكادەمىياسى قۇمىل قا-ۇنىن زەرتتەۋ ورتالىغى جالپىلاستىرۇدى زەرتتەۋ ۋبولىمىنىڭ مەڭگەرۇشىسى ليۇ جۇنخۇا، ت. ب بار.

اىلىق باعاسى 19 يۇان، جىلدىق باعاسى 228 يۇان

اۋلا، پوچتا ئومومىرى: 830051، فاكس: 5593305

مەكەن - جايىمىز: ۋىرەمىجى قالاسى ياڭزىجياڭ جولى 1 - ئومومىرلى